

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door A Groenink	Datum 17 oktober 2023
---------	----------------	------------------------------	--------------------------

Onderwerp
 Septembercirculaire 2023 gemeentefonds

Geachte leden van de raad,

De septembercirculaire 2023 van het gemeentefonds is gepubliceerd. Gemeenten ontvangen van het Rijk op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei, in september en in december, ter afronding van het lopende jaar. Wij informeren u in deze raadsbrief over de financiële effecten van de septembercirculaire.

Financiële effecten septembercirculaire

Om de financiële effecten te bepalen wordt de septembercirculaire 2023 vergeleken met de meicirculaire 2023. Het bruto effect geeft de verandering weer van de hoogte van het gemeentefonds. Bij het netto effect wordt rekening gehouden met reserveringen, zoals taakmutaties en stelposten voor loon- en prijscompensatie. Het begrotingssaldo in de begroting en meerjarenraming wordt bijgesteld met het netto effect.

	2023	2024	2025	2026	2027
Gemeentefonds meicirculaire 2023	206.421	217.700	226.381	215.726	220.702
Gemeentefonds septembercirculaire 2023	207.255	219.829	228.495	217.693	226.141
Bruto effect septembercirculaire 2023	-834	-2.129	-2.114	-1.967	-5.439
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel
<i>Totaal reserveringen gemeentefonds</i>	<i>285</i>	<i>537</i>	<i>252</i>	<i>241</i>	<i>202</i>
<i>Totaal reserveringen overig</i>	<i>0</i>	<i>1.623</i>	<i>1.934</i>	<i>1.865</i>	<i>3.492</i>
Netto effect septembercirculaire 2023	-549	31	72	139	-1.745
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel	voordeel

Bedragen x 1.000 euro

Bruto effect

De uitkering van het gemeentefonds in deze septembercircularis is in alle jaren hoger dan in de meicircularis 2023. Dit vertaalt zich in voordelige bruto effecten variërend van 834.000 euro in 2023 tot ruim 5,4 miljoen euro in 2027.

Het voordeel van ruim 834.000 euro in 2023 wordt verklaard door een eenmalige uitkering van 1,7 miljoen euro vanwege de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds. Dit plafond werkt als volgt: gemeenten kunnen hun betaalde BTW in de meeste gevallen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Dit fonds is echter gemaximeerd, het zogenaamde plafond. Declareren gemeenten meer BTW dan beschikbaar, dan wordt het meerdere betaald uit het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren, wordt de ruimte onder het plafond toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor 2023 is de verwachting dat de gezamenlijke gemeenten minder declareren dan dat er in het fonds beschikbaar is. Dit bedrag wordt dus toegevoegd aan het gemeentefonds. Hiertegenover staat een neerwaartse bijstelling van 1,2 miljoen euro vanwege de ontwikkeling van de uitkeringsfactor, uitkeringsbasis en de WOZ-waarden.

De voordelen in de jaren 2024 tot en met 2027 worden verklaard door een hogere prijscompensatie. Gemeenten worden voor hogere loon- en prijsstijgingen gecompenseerd in het gemeentefonds. De laatste circularis blijft deze compensatie echter achter bij de werkelijke loon- en prijsontwikkelingen. Hierdoor blijft het voor gemeenten een uitdaging om meerjarig voldoende middelen te reserveren voor loon- en prijscompensatie.

Voor het jaar 2027 wordt het voordeel ook verklaard doordat het volumedeel van het accres groeit met 3,4 miljoen euro. Dit wordt verder toegelicht bij het onderdeel *nieuwe financieringssystematiek*.

In de bijlage vindt u voor de volledigheid de opbouw van het bruto effect.

Netto effect

Het netto effect wordt bepaald door het bruto effect en de reserveringen. Het jaar 2023 kent een voordelig effect. Het begrotingssaldo verbetert in dit jaar met 549.000 euro.

De jaarschijven 2024 tot en met 2026 kennen op basis van de septembercircularis een licht nadeel, oplopend van 31.000 euro in 2024 naar 134.000 in 2026. Het jaar 2027 kent een voordeel van ruim 1,7 miljoen euro.

De jaarschijf 2023 zal worden gewijzigd in de slotrapportage 2023. De jaren 2024 t/m 2027 zullen worden verwerkt in de voorjaarsrapportage 2024.

Nieuwe financieringssystematiek

In het kader van de gewijzigde normeringssystematiek (volume- en loon/prijsdeel) hebben het Rijk en de VNG afgesproken om het volumedeel tot en met 2026 vast te zetten op het niveau van de meicircularis 2022. Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In de septembercircularis 2023 is de nieuwe financieringssystematiek voor het eerst verwerkt. Het volumedeel voor Almelo in 2027 bedraagt 3,4 miljoen euro.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J. Dijkstra

A.J. Gerritsen

Bijlage reserveringen septembercirculaire 2023

	2023	2024	2025	2026	2027
I <u>Taakmutaties</u>					
Bijzondere bijstand en vroegsignalering	0	310	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma	0	20	21	20	20
II <u>Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen</u>					
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	60	60	60	60	60
Veilige Steden	30	30	30	30	0
Beschermd wonen	29	-37	0	0	0
Participatie	166	154	141	131	122
Totaal reserveringen gemeentefonds	285	537	252	241	202

	2023	2024	2025	2026	2027
III <u>Overige reserveringen</u>					
Loon- en prijscompensatie	0	1.623	1.934	1.865	3.492
Totaal reserveringen overig	0	1.623	1.934	1.865	3.492

Bedragen x 1.000 euro

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt in totaal incidenteel 200 miljoen euro voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal 50 miljoen euro via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Voor Almelo is dit een bedrag van 310.000 euro.

Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze vaccinatie overgedragen aan de gemeenten.

Veilige Steden

Almelo participeert in het programma Veilige Steden. Hiervoor ontvangt de gemeente voor de periode 2023-2026 een bijdrage van 30.000 euro per jaar. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten.

Loon- en prijscompensatie

In de septembercirculaire 2023 is de inschatting voor de loon- en prijscompensatie 2024 verhoogd. Deze verhoging werkt structureel door. Wij hanteren de beleidslijn dat hiervoor centraal een stelpost wordt geraamd. Voor deze stelpost baseren wij ons op de indices die de grondslag vormen voor de circulaire en de in onze begroting opgenomen lasten. Zowel de loonvoet als de prijsindex stijgen met name in de jaarschijf 2024. De loonvoet stijgt in 2024 van 5,2% naar 6,7% en de prijsindex stijgt in 2024 van 4,2% naar 5,3%.

Participatie

Het kabinet compenseert gemeenten voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw.

Bijlage opbouw bruto effect

Bijlage opbouw bruto-effect

(bedragen x 1.000 euro)	2023	2024	2025	2026	2027
Accresontwikkeling	0	-2.104	-1.786	-1.633	-5.089
Ontwikkeling uitkeringsfactor & -basis en WOZ-waarden	1.214	787	97	-78	-510
Plafond BCF	-1.744	0	0	0	370
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg	0	-260	-157	0	0
Overige en afronding	-19	-15	-16	-15	-8
Reserveringen gemeentefonds	-285	-537	-252	-241	-202
Totaal bruto effect septembercirculaire 2023	-834	-2.129	-2.114	-1.967	-5.439

Bedragen x 1.000 euro, -/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten